Το αστυνομικό και αυταρχικό κράτος της Δεξιάς, που εξουσίασε τη χώρα για περίπου μισό αιώνα (1936 – 1981), εκδηλωνόταν στη γενική εκπαίδευση με τους επιθεωρητές και τα όργανά τους και στην τριτοβάθμια με την αυθεντία της έδρας και το Σπουδαστικό τμήμα της Ασφάλειας. Η Αλλαγή του 1981 επέτρεψε στους εκπαιδευτικούς λειτουργούς όλων των βαθμίδων να ξεφύγουν από την καταπίεση και τον αυταρχισμό, σαρώνοντας τους εκφραστές της Δεξιάς, χωρίς όμως να τους αντικαταστήσει με θεσμούς αξιόπιστους και χρήσιμους. Έτσι, φθάσαμε στην άλλη άκρη. Η ευσυνειδησία επαφίεται στον πατριωτισμό των εκπαιδευτικών, χωρίς να υπάρχουν μηχανισμοί αξιολόγησης και κανόνες μέτρησης της απόδοσης. Αποτέλεσμα είναι αρκετά μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών να περνά από την τάξη ή το αμφιθέατρο «καθ' οδόν προς το ταμείο». Συνεισέφερε σ' αυτό και το γεγονός ότι, με το σύστημα εισαγωγής στις ανώτατες σχολές, εκπαιδευτικοί (πλην εξαιρέσεων) καταλήγουν να γίνουν όσοι δεν καταφέρνουν να εισαχθούν στις σχολές πρώτης προτίμησής τους.

Ταυτόχρονα, όπως και σε άλλους τομείς (ασφαλιστικά ταμεία, ΔΕΚΟ κ.λπ.), η Παιδεία ξέφυγε από τον αρχικό σκοπό της και μεταβλήθηκε σε «αποθήκη ανθρώπων», σ' έναν απέραντο χώρο «θέσεων εργασίας»:

Στη γενική εκπαίδευση, μπήκαν μαθήματα απλά και μόνο για να βρουν δουλειά άνεργοι πτυχιούχοι (π.χ. κοινωνιολογία, ιταλικά) και όχι επειδή αποτελούν απαραίτητη εγκύκλια μόρφωση. Με απροσδιόριστη μέθοδο διδασκαλίας που επέτρεψε να γιγαντωθεί η αγορά φροντιστηρίων, τα οποία, με την ύπαρξή τους, δίνουν άλλοθι στους εκπαιδευτικούς να μη μορφώνουν τους μαθητές, καθώς αυτή τη δουλειά την έχουν αναλάβει οι φροντιστές, στους οποίους διοχετεύονται. Παράλληλα, το ασφυκτικά συγκεντρωτικό εκπαιδευτικό σύστημα αποτελεί αντικίνητρο κάθε πρωτοβουλίας καλλιεργώντας την αδιαφορία και την απογοήτευση στους εκπαιδευτικούς. Έτσι, οι μαθητές φορτώνονται ατέλειωτες ώρες μελέτης απίθανων μαθημάτων για την απόκτηση (και) άχρηστων γνώσεων και στερούνται τη χαρά του ελεύθερου χρόνου και την απόλαυση της γνώσης. Στην ουσία, μετατρέπονται σε εχθρούς του σχολείου. Με τη «Δωρεάν Παιδεία» που θέσπισε η κυβέρνηση της Ένωσης Κέντρου να έχει από τα πράγματα καταργηθεί προ πολλού.

Ως άνθρωπος που ανάλωσε χρόνια στην υπηρεσία της Παιδείας, καταθέτω κάποιες σκέψεις

για το τι μπορεί να γίνει:

* Να καθιερωθεί «κουπόνι του μαθητή», το οποίο να διανέμεται μέσω των δήμων και να αντιστοιχεί στην ετήσια ανά μαθητή δαπάνη του κράτους. Οι μαθητές θα επιλέγουν το σχολείο στο οποίο επιθυμούν να φοιτήσουν και θα καταθέτουν το «κουπόνι» στη γραμματεία του σχολείου, στο οποίο εγγράφονται.

* Να οριστεί ποσό εγγραφής για κάθε μαθητή κάθε σχολική χρονιά, από το οποίο θα εξαιρούνται όσοι ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες ή με βάση κοινωνικά κριτήρια (ανάλογα με το εισόδημα των γονέων του με βάση το εκκαθαριστικό της εφορίας και ανάλογα με τον αριθμό των αδελφών του μαθητών).

* Να καθιερωθεί «κουπόνι σχολικών βιβλίων» που θα διανέμεται στους μαθητές των δημοσίων σχολείων, οι οποίο θα καταβάλλουν για τα βιβλία τους το 50% της τιμής, με την οποία πωλούνται στα βιβλιοπωλεία. Σε ειδικές περιπτώσεις, να παρέχεται διπλό κουπόνι, ώστε ο μαθητής να έχει τα βιβλία του δωρεάν και ο βιβλιοπώλης να μην χάνει. Το σημερινό σύστημα διανομής να καταργηθεί. Οι γονείς που δεν θα θέλουν να επιβαρυνθούν, θα μπορούν να τα «κατεβάσουν» από το διαδίκτυο και να τα αποθηκεύσουν στον κομπιούτερ ή να τα εκτυπώσουν.

* Τα Νηπιαγωγεία και τα Δημοτικά Σχολεία να λειτουργούν με ευθύνη των δήμων, στους οποίους το εκπαιδευτικό προσωπικό θα υπάγεται (ως υπάλληλοι με συμβάσεις αορίστου χρόνου).

* Τα Γυμνάσια και Λύκεια να λειτουργούν με ευθύνη ιδιωτών σχολαρχών, στους οποίους το εκπαιδευτικό προσωπικό θα υπάγεται (ως υπάλληλοι με συμβάσεις αορίστου χρόνου). Όπου ο αριθμός των μαθητών είναι κάτω από ένα όριο ή οι τοπικές συνθήκες δεν επιτρέπου την ανάπτυξη της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, τα γυμνάσια και λύκεια να λειτουργούν με ευθύνη των Δήμων, στους οποίους το εκπαιδευτικό προσωπικό θα υπάγεται (ως υπάλληλοι με συμβάσεις αορίστου χρόνου).

* Την εποπτεία κάθε σχολείου να ασκεί ο διευθυντής, ο οποίος θα ασχολείται με το εκπαιδευτικό έργο, ενώ τα διοικητικά θέματα θα διεκπεραιώνονται από διοικητικό γραμματέα, που θα τελεί υπό τον διευθυντή, και, ανάλογα με τον αριθμό μαθητών ή

τμημάτων, θα επικουρείται από διοικητικούς υπαλλήλους (ένας για πάνω από x μαθητές, δύο για πάνω από 2
x
μαθητές κ.ο.κ.).

* Οι ώρες διδασκαλίας των εκπαιδευτικών (πλην των διευθυντών), να ορίζονται σε 25 ανά εβδομάδα και η παραμονή τους στο σχολείο έξι ώρες κάθε ημέρα (τριάντα κάθε εβδομάδα). Προετοιμασία διδασκαλίας και έλεγχος γραπτών να γίνονται στον χώρο του σχολείου. Εξαίρεση μπορεί να υπάρξει σε ειδικές περιπτώσεις (π.χ. εκπαιδευτικός που διδάσκει σε περισσότερες από μία σχολικές μονάδες ή που μετακινείται προσωρινά στην περιφέρεια για έλεγχο των τεστ {βλ. πιο κάτω} και για όσο διαρκεί η μετακίνηση).

* Ανώτερος αριθμός μαθητών ανά τάξη να είναι ο μέσος όρος των ανά τάξη μαθητών στις χώρες της ευρωζώνης ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

* Δήμοι και σχολεία να φροντίζουν για την απόκτηση και άλλων πόρων με πρόσθετες παροχές ή από δωρεές.

* Τις ώρες που δεν λειτουργούν τα σχολεία, οι αυλές τους να παραμένουν ανοιχτές στη διάθεση των παιδιών της γειτονιάς. Οι αίθουσες να παραχωρούνται με χαμηλό τίμημα και για εκδηλώσεις, το περιεχόμενο των οποίων θα εγκρίνει ο διευθυντής, μετά από γνώμη του συλλόγου των διδασκόντων. Οι σύλλογοι γονέων να καταρτίζουν κατάλογο εθελοντών και να τους αναθέτουν τη φύλαξη των χώρων ανά ημέρα, εβδομάδα ή μήνα.

* Η εκπαιδευτική πολιτική και η εποπτεία της εκπαίδευσης αποτελούν ευθύνη της Πολιτείας, η οποία τις ασκεί μέσω των περιφερειακών διευθύνσεων. Να μπουν εθνικοί στόχοι μάθησης σε κάθε βαθμίδα και να παρέχεται η δυνατότητα προσαρμογής του σχολείου σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, στις ανάγκες των μαθητών και των γονέων. Η προσαρμογή επιτυγχάνεται με αποφάσεις της περιφέρειας, έπειτα από εισηγήσεις των διευθυντών που έχουν προκύψει μετά από διαβούλευση, στην οποία θα μετέχουν τα μέλη των συλλόγων διδασκόντων και οι σύλλογοι γονέων κάθε εκπαιδευτικής περιφέρειας.

* Αφού ληφθεί υπόψη η πραγματικότητα στις χώρες της Ε.Ε., να επανεξεταστεί η διδασκόμενη ύλη, με σκοπό την απαλλαγή του προγράμματος από άσχετες προς το νόημα

της εγκύκλιας μόρφωσης γνώσεις, είτε με την πλήρη κατάργηση μαθημάτων είτε με την ελάφρυνση του περιεχομένου τους. Παράλληλα, να λαμβάνεται πρόνοια για τη διδασκαλία μαθημάτων που έχουν πρακτικό για τον μαθητή όφελος.

* Η εκπαίδευση να αποτελεί υποχρέωση της πολιτείας προς τους νέους της χώρας και όχι εξαναγκασμός των μαθητών σε υποχρεωτικές διαδικασίες. Η επιμέλεια να επιβραβεύεται, η καθυστέρηση στην εκμάθηση να βοηθιέται να ξεπεραστεί. Είναι παιδαγωγικά παραδεκτό ότι όλα τα παιδιά δεν «παίρνουν μπρος» ταυτόχρονα. Για τον λόγο αυτόν, η βαθμολογία στο δημοτικό δεν αποτελεί προϋπόθεση προβιβασμού αλλά ένδειξη του επιπέδου απόδοσης του μαθητή, που θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη από τον εκπαιδευτικό της επόμενης τάξης. Η ενθάρρυνση να αποτελεί το καλύτερο όπλο διδασκαλίας.

* Για το γυμνάσιο και το λύκειο προτείνεται η αντικατάσταση της βαθμολογικής κλίμακας 1 – 20 με τα γράμματα Α, Β, Γ, Δ, Ε, όπου το Δ αποτελεί την βάση και το Ε σημαίνει στασιμότητα.

* Ζήτημα προς εξέταση και συζήτηση αποτελεί η επέκταση της εννιάχρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης σε δωδεκάχρονη.

* Το λύκειο να χωρίζεται σε δυο τύπους σχολείων, γενικό και τεχνικό – επαγγελματικό. Το γενικό να διαιρείται σε θεωρητικής και θετικής κατεύθυνσης από την Β’ τάξη. Το τεχνικό θα ακολουθεί τη λογική του ΕΠΑΛ.

* Οι απολυτήριες εξετάσεις να διενεργούνται σε επίπεδο περιφέρειας. Απολυτήριο θα δικαιούνται όσοι βαθμολογηθούν με Α, Β, Γ και Δ.

* Δυο φορές κάθε σχολική χρονιά (στη μέση και προς το τέλος της), οι μαθητές να υποβάλλονται σε τεστ, τα οποία δεν θα λαμβάνονται υπόψη για τη βαθμολογία τους αλλά θα χρησιμεύουν στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών ανά σχολική μονάδα, δήμο και περιφέρεια. Ο μέσος όρος της απόδοσης ανά τάξη, σε πανελλήνια κλίμακα, θα αποτελεί τη βάση της «βαθμολογίας». Όσων μαθητών ανά τάξη ο μ.ο. της απόδοσης θα είναι πάνω από τη βάση, ο εκπαιδευτικός τους να θεωρείται επαρκής. Όσων είναι στη βάση, ο εκπαιδευτικός τους να παρατηρείται. Όσων είναι κάτω από τη βάση, να κρίνεται ανεπαρκής. Με ανάλογες σε κάθε περίπτωση επιπτώσεις. Με εξειδίκευση βαθμολογίας και

περιεχομένου των τεστ καθώς και των επιπτώσεων. Πέρα από την αξιολόγηση, ο θεσμός αυτός είναι χρήσιμος και για την εξαγωγή συμπερασμάτων και τη λήψη μέτρων τόνωσης, όπου αυτά είναι αναγκαία.

* Κάθε χρόνο και στο διάστημα από 20 Ιουνίου μέχρι 15 Ιουλίου, να διενεργούνται σεμινάρια επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, καθένας από τους οποίους θα συμμετέχει υποχρεωτικά ανά τριετία, ώστε να υπάρχει διαρκής ενημέρωση για το αντικείμενό τους.

* Κάθε νέος ή νέα που διαθέτει απολυτήριο λυκείου, να έχει το δικαίωμα εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Οι εισαγωγικές εξετάσεις υπάρχουν επειδή και μόνο δεν επαρκούν οι θέσεις φοιτητών και σπουδαστών για να καλύψουν την υπάρχουσα ζήτηση. Η βαθμολογία απλά καθορίζει τη σειρά προτεραιότητας και όχι το επίπεδο γνώσεων του υποψηφίου. Η επίδοση, άλλωστε, στα εξεταζόμενα μαθήματα είναι αντίστοιχη του βαθμού δυσκολίας των θεμάτων. Οι επιδόσεις να βαθμολογούνται με βάση την κλίμακα 1 – 100, χωρίς να υπάρχει θέμα «βάσης».

(protagon.gr, 7.3.2013)